

1

Vevey 12. II. 1915
Fr. Hölzel. Suisse

Wiedza Chaucowy kawi. —

2 głębokiemu zadowoleniu odczytuje również pańskie rozważania i intelektualne listy. Oby tak myślicy i czujacy Polakowie byli i aktualniejszej, nie tylko w Ameryce, ale i w całej naszej Ojczyźnie. Nie byłoby imy rozerwani na różne obory w takim właśnie czasie w którym nieśnarki wewnątrz przycichły we wszystkich innych narodach.

~~in odpowiedź na list pański, napisany od strony wykładu R. & B.~~
D. p. Hausnera i Mysłowskiego. — Nie mam ich oświadczyć, więc nie mogę powiedzieć o nich ani nie złego, ani dobrego. Pochwaleni są natomiast, że nie można im było dać lepszej odpowiedzi jak ta która od pańskich otrzymała. Z naczelnym Komitetem Narodowym nie rencionamy wchodzić w bliższe stosunki, z rozmaitych powodów. Narząd, jest on instytucją czysto polityczną, a my filantropijną, powołani, jego orientacja niemiecko-austrijska prowadzi nas do kraju do przejęcia, a po trzecie, skład jego oświadczył nie mieć nikogo wstępując ufnosząc. Należy do niego ~~niemalże~~ ludzie, którzy mogą być ratownicy do rozmaitych kategorii nie-ratnych. Są i bardzo rzadzi, którzy dali się poświęcić w pierzyny chwili entaryzmu i ślepiej wierzą w zwycięstwo prusko-austrijskie. Z tych, wielu już rozgłosiło, że zachowują się biernie

nie mogą się ^{jawnie} wycofać i obawiają się nie sięgnąć na się przela-
dowania rąk. Nie brak jednak i zafascynowanych fałszywymi o-
statycznymi głowami, takimi, z których jeden egzemplarz misjiński posobusi
poglądać w Ameryce jemu przed wojnę. Są ^{także} ~~niektórzy~~ karjencowicie
i nakonieście tacy ~~którzy~~, którzy pod porożem niepodległej polski
chodzą zapiśnię o co innego.

Zgadlam się ~~z tymi~~ i większość stanowię ludzie dobrej wiary,
nie mogą im jednak przebaczyć i zbestawili i ucieli tysiące
najbardziej niebezpiecznej niedzieli. Kora, choć się nie ra polski,
chwył się pierwonej sposobności do wytknięcia i obecnie
walczy obok prusaków, przeciw cywilizacyi przeciw wolności
narodów i berwidzie przykłada rękę do ciemnego, mroźnego
niejawnego, podziału polski.

Wytknięcie ich jest politycznem naciśnięciem, moje serce jest
jednak z niemi, a nawet z ich przywódcami wojkowymi,
o których to przyjaźniejszej moim powiedzieć, i zamiast obra-
dować bezpieczeństwu i kłaniać się ^{autorytetom} ~~Wiedzi~~, nędrzając
głowy w pole i podtrzymując sławę polskiej męstwa. Bie-
żąc to wogółko karownemu praniu poufnie, nie do druku, ob-
cowiem w odpowiedniej chwili rakiem głos w tej sprawie
obserwacji i z większą ~~większą~~ stanowczością. Ale chwila
ta ^{polityczna} ~~polityczna~~ nie nadchodzi i gdyby to ktoś zrobił, poprosiłby
taki sam bóg, jaki zarząca Macielucem Korditelem

Narodowemu. — Zechciejcie stać się państwem to normalnie, a tymczasem
czekajcie cierpliwie i nie tworcie legjonów na niczyją korzyść. Co
do akcji dyplomatycznej należy niewątpliwie starać się, byśmy mieli
za sobą sympatyję Stanów Jednoczonych, których głos w radzie kongresu
będzie miał obywateli znaczenie — ale należy pamiętać, że kongres
nie jest naszą sprawą. Zwycięstwo jeno się waha, a jeśli przebiegi
się, — co mi daj Boże, na stronę Niemiec, bądź układy, ale nie
będzie żadnego kongresu takiego jak był upr. w 1815 r. gdy
zwycięscy ograniczyli się tylko do poddyktowania warunków zwycię-
zonym.

Tymczasem nie będę pisał więcej o tych sprawach. Co do naszego
Komitetu przysłał najrozsądniejszy, podjęty w imieniu ^{jego adwokata} Komitetu
i wolał, że przetrwały tak znaczący zarząd, który dotychczas
mi. nadmiernie, ale Kongres spodziewamy się latu dzień bieżący
na konta administracyjnej Komitetu rozgłoszą się przy pomocy
radaków ~~z wyjątkiem~~, z własnych kłopotów, mogą także oświadczyć
i Komitet przysłał przez wasz pośrednik w całości na ofiarę
wojny. Wzrost w polsce krytycy ~~marxistowskiej~~ ^{marxistowskiej} wiodącej do
tego stopnia, że potworzyły się, lub tworzą i inne komi-
tety, w Niemczech i w Austrii. Sierżant z nich tak
zwanego Międzynarodowego, ^{z siedzibą w Berlinie} ~~(Chalkwinia, dawnego Niemca)~~
~~(Chalkwinia, dawnego Niemca)~~ z polską ~~całkowicie~~ ^{całkowicie} ~~całkowicie~~
hiszpańskiego i dyktando pruskiego. Zaproszono do niego
Lukisa i bisk. Liko-wskiego, oraz b. Sapieży, który organizuje

Summarii

i ~~dużo~~ innych nieprzyjacielskich krajów. Jest to wyłączenie z kłopotu
trzeba się liczyć, albowiem, obok pomocy materialnej chodzą
u nas myśl i o zaspokajaniu tych potrzeb, oraz ich reg-
ulację. —

III. Komitety w Niemczech i Austrii, ~~zawarte~~ obok celów filan-
tropijnych mają też gdzieś gdzie i to na widoku, by ~~przewodzić~~
pomoc dla ofiar wojny nie przychodziła przeciwnie tylko
z rzek polityki. Do czasu przywrócenia ~~prywatności~~ kilku państw
do Kom. Międzynarodowego, rządowiśwemu rasińskiemu w
krajach okupowanych przez francuzów będą się zajmowali
landwami niemieckimi — i ci nie uważają powiadanie chłopom
politycznym: "To co ci dajemy, masz od cesarza niemieckiego."
go. — W myśleniu jestem do pewnego stopnia tak postępowający
komitety Niemców i Austrijczyków. Nie nam najmniejszą
uczuciowości, że wykluczyli by nie ograniczają się na filan-
tropii, ale będą raczej ~~przewodzącymi~~ uprawiać
i politykę dla nas nie pożądaną. —

IV. Kwestja rasińskiemu w naturze. Chłopi u nas nie polubią,
nie śmieją się, ale przedewszystkiem mają ^{na chleb} ~~dość~~
ziarnia na reszcie i inwentarza. Wierzą, że do
podwojnego wzrostu z powodu groźby niemieckiej do
stałkowi neutralnych ograniczeń dowozi z Ameryki,
która, jak ~~niekiedy~~ twierdzi obojętnie komitety

5.

Rockefellerowski, nie chce już znowu sprzedawać. Najbardziej
 i najbardziej byłoby powołanie na siebie sprzedawcy z Rosji,
^{z Rosji} ~~z Rosji~~ i powołanie rządu Dardanelles i Baltyku,
 posiadała rządy rządu. — Ale oż, nie wiemy nawet
 czy Rosji, która była sprzedawcą znowu Komitetowi
 chociaż nie jest to wykluczone, — wiemy natomiast, że
 z całej pewnością, że nie sprzeda ani jednego kawałka
 tego brzozi Komitetowi, ~~albo~~ ^{gdy} byłoby to wprost
 przeciwne jej interesom, by ~~nie~~ powołała do
 siebie kilku osób z rządu Niemiec. Jest to
 wprost nie do pomyślenia — i jedyną i najłatwiejszą
 która ma jakieś takie widoki przedstawiania tych
 trudności, jest nasz Komitet zaborczy w Szwajcarii. —
 To wystarczy. To uważać, musiałyby się przedstawić
 jednak do prasy angielskiej w Almerce, ani od nas
 ani od prasy, gdyż nie moglibyśmy pogodzić o pewnym
 konkurencji, od której wolałbyśmy się oddalić. Tu
 w Szwajcarii, rozumiejąc to dobrze i dokładnie, nie było
 od rządu, ale i od najuboższych, jedyną codzienną.
 Francja i Anglia zaczęły się również poruszać.
 Przewodnik jest w tej chwili w Paryżu,
 gdzie przystąpiła rżni do zwołania Komitetu Francuskiego,
 albo rządu rządu rządu, luboż Komitetu nie

6. —

4

wynikłymi krajami. Z Francji pojedzie do Londynu, a
w Marcu będzie rapurowo u Wasz. — Wzrost jego i mienia
oraz energja, wprawy i goręca serca wiele mogą dokonać —
Wielki Prog nadziei jemu i Wam. —

Fryderyk Reisinger, który stawia się za sprawę
polską w Ameryce niefortunnie go uapada, gdy jest
jak twierdzi, wcale nie propagował idei legjonów
amerykańskich. Radobyliemy dowiedzieć się czegoś
od Wasz o jego ~~akt~~ działalności w Ameryce.
gdyż wiemy tylko tyle, że pracował w Biurze pras-
owym polskim w Anglii — i porobił tam trochę sto-
sunków. — Tymczasem nie powodowany inną radą funkcji,
kierownicy i. co do Anglii, nadziei ma "carte blanche".

Konieczne na ten ten drugi list przesyłam raz jeszcze
Cieszący waszemu i państwu uszy goręcej nadziei
i głębokiego umiarkowania dla waszego rozumienia i serca
oraz dla waszej niepodległej działalności

Henryk Siemicki

P.S. Do pani Kochanickiej przesyłam, a w tym dniu
wyprawniam list do p.p. Adamowiczów do Bostonu. —